

[Poul Dam.]

skulle interesserede i hjertet. Det gælder om at finde en balance på dette punkt mellem det antikvariske og det praktiske livs krav.

Lad mig tilføje, at jeg også har noget svært ved at acceptere den form for historisk interesse, der vil sætte tiden i stå. Hvis der f. eks. gang på gang er blevet bygget om på en herregård i perioden fra det 17. til det 19. århundrede, behøver det ikke at være en ulykke, at også det 20. århundrede sætter sit eget personlige præg på noget af bygningens udseende.

Det er naturligt og rigtigt, at vi ønsker at bevare værdifulde minder fra fortiden, og lovgivningen skal give den nødvendige hjemmel til dette arbejde, men skal arbejdet lykkes, må der væsentlig flere penge til end foreslået, og det er nødvendigt at understrege nødvendigheden af, at fredningsarbejdet bæres af sansen for proportioner, både derved at der ikke fredes for meget, og derved at de fredede bygninger stadig får en funktion.

På dette grundlag vil jeg gerne tilsige støtte til lovforslaget under dets videre gang gennem folketinget.

Anne Feldt-Rasmussen: Den bygningsfredningslov, som blev vedtaget af en enig rigsdag i 1918, har virket efter sin hensigt: at beskytte og bevare enkelte bygninger af særlig kulturværdi. Det er en god lov, og den har virket godt. En god lov er en lov, der virker til glæde for mange og til irritation for få. Jeg har en tydelig fornemmelse af, at langt de fleste ejere af de huse, som er blevet fredet, nærmest er stolte af denne fredning og med glæde respekterer de krav, som loven har stillet til dem. Der er heller ingen vanskeligheder ved at afsætte fredede huse, tværtimod. I annoncerne bliver det fremhævet, at fredningen faktisk må regnes som en fordel.

Loven har virket godt og efter sit formål trods de beskedne midler, der er blevet bevilget. Der er her grund til at anerkende, at de embedsmænd, som har fået ansvaret for at administrere såvel loven som de beløb, der er bevilget, har forstået at bruge de penge, de har fået overladt, men heller ikke flere. Det særlige bygningssyn har aldrig overskredet sit budget, og man har aldrig

skullet søge finansudvalget om ekstra bevillinger hverken på grund af prisstigninger, lønstigninger eller andre af den slags udgifter, som kan komme ind under kategorien uforudsete. Hvis der var sket overskridelser fra bygningssynets side, så har vi erfaring for fra andre tilfælde af overskridelser, at finansudvalget i udstrakt grad af forskellige grunde, som hensynet til kreditorerne m. m., bevilger penge til dækning af overskridelser.

Det fremsatte lovforslag er faktisk ikke noget ændringsforslag; det drejer sig mere om en ajourføring af den gamle lov. Det tiltaler mig meget. Når man har fundet ud af en god måde at løse et problem på, skal man ikke styrte hen og lave hele systemet om. Systemer, der har vist sig at virke dårligt, eller som tiden er løbet fra, skal laves om, men denne lov har hidtil virket efter hensigten, og heldigvis har ingen fundet på at indføre radikale ændringer.

Lovforslagets § 7 indeholder skærpede bestemmelser for bygninger, der er fredet i klasse B, ligesom der er indføjet bestemmelse om, at skiltning skal godkendes af bygningssynet. Dette punkt var man ude af stand til at tage højde for i 1918; da kendte man ikke skiltning i den form og i det omfang, som bliver praktiseret i dag. Det må anses for rigtigt at give også B-fredede bygninger ret vidtgående beskyttelse, og en dominerende skiltning bør ikke kunne borteliminere betydningen og værdien af en fredning.

For at kunne forvalte bestemmelserne i § 8 tror jeg der kræves en ikke ringe forhandlingsevne. Når paragraffen står i lovforslaget, ser den tør og rigoristisk ud, men med sagen i den rette mands hænder vil der uden tvivl kunne opnås store resultater ved direkte forhandlinger med de pågældende ejere, uden at disse føler, at deres ejendomsret bliver gået for nær. Og her er et meget væsentligt punkt. Det er hidtil lykkedes at skabe en udtalt goodwill for bygningsfredningssagen i befolkningen. Denne goodwill skulle nødig sættes over styr. Den er skabt ved, at man har forstået at indskrænke sin virksomhed her til de bygninger, der er bevaringsværdige. Jeg har herunder hæftet mig ved, at der i bemærkningerne til lovforslaget står, at man ved at oprette statens bygningsfredningsfond vil sætte det særlige bygningssyn i stand til at hindre nedrivning